

การพัฒนาผลการเรียนรู้ เรื่อง การบริโภคสินค้าและบริการของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดโครงงานเป็นฐาน
Development of Learning Achievement on the Topic of the Consumption of the
Goods and the Services of the Fourth-Grade Students by Using Project-Based
Learning Activities

อดิเรก หัตถวงศ์ สุปิยา ทาปทา และภูมิพงศ์ จอมหงส์พิพัฒน์
Adirek Hattawong, Supiya Tapta, and Bhumbhong Jomhongbhibhat

สาขาวิชาการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน คุรุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
Master of Education Degree in Curriculum and Instructional Development
Ubon Ratchathani Rajabhat University
E-mail: Adirek.hg62@ubru.ac.th

Received: July 6, 2022; Revised: August 30, 2022; Accepted: September 3, 2022

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดโครงงานเป็นฐาน เรื่อง การบริโภคสินค้าและบริการของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 2) เปรียบเทียบผลการเรียนรู้ เรื่องการบริโภคสินค้าและบริการ ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้โครงงานเป็นฐาน 3) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้โครงงานเป็นฐานของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ตัวอย่างที่ใช้ คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านโพธิ์สง่า ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 27 คน ได้จากการสุ่มแบบเป็นกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้ แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ และแบบสอบถามความพึงพอใจ สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบทีแบบกลุ่มสัมพันธ์

ผลการวิจัยพบว่า

1. กิจกรรมการเรียนรู้โครงงานเป็นฐาน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 83.12/84.32
2. ผลการเรียนรู้หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้โครงงานเป็นฐาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
3. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้โครงงานเป็นฐาน มีความพึงพอใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: กิจกรรมการเรียนรู้โครงงานเป็นฐาน ผลการเรียนรู้ การบริโภคสินค้าและบริการ

Abstract

The objectives of the research were 1) to develop learning management by using project-based learning activities on the topic of the consumption of the goods and the services of the fourth-grade students according to the efficiency criterion of 80/80, 2) to compare learning achievement on the topic of the consumption of the goods and the services of the fourth-grade students between before and after learning by using project-based learning activities, and 3) to study the satisfaction of the students towards learning management by using project-based learning activities of the fourth-grade students. The samples used in the research were 27 students studying in the fourth- grade at Ban Pho Sanga School in the second semester in the academic year of 2020. They were randomized by cluster sampling. The research instruments used in the research were learning management plans, a test used to evaluate learning achievement, and a questionnaire used to ask for the students' satisfaction. The statistics used to analyze data were mean, standard deviation, and dependent t-test.

The research findings were as follows.

1. The project-based learning activities for the fourth-grade students had the efficiency of 83.12/84.32 which was higher than the standard efficiency of 80/80 regulated.
2. The mean score of the learning achievement after learning by using the project-based learning activities for the fourth-grade students was higher than that before learning with the statistical significance at the level of .01.
3. The fourth-grade students were satisfied learning management by using the project-based learning activities in the overall at the highest level.

Keywords: Project-Based Learning Activities, Learning Achievement, The Consumption of Goods and Services

บทนำ

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (2560–2564) นำเสนอว่าการพัฒนาประเทศตามแนวทางของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติที่ผ่านมา ส่งผลให้ประเทศไทยมีระดับการพัฒนาที่สูงขึ้นตามลำดับ ได้แก่ เศรษฐกิจไทยมีขนาดใหญ่ขึ้น มีฐานการผลิตและบริการที่มีความเข้มแข็งและโดดเด่นในหลายสาขา และความร่วมมือกับมิตรประเทศทั้งในรูปทวิภาคีและพหุภาคี รวมถึงความร่วมมือกับประเทศในอนุภูมิภาคและอาเซียนมีความเข้มข้นและชัดเจนขึ้น ขยายโอกาสด้านการค้าและการลงทุนของไทยเพิ่มขึ้น ในขณะที่โครงสร้างพื้นฐานมีการพัฒนาครอบคลุมมากขึ้น และการบริการทางสังคมทุกด้านที่มีความครอบคลุมทั่วถึง ทำให้รายได้ประชาชนสูงขึ้น ปัญหาความยากจนลดลง และคุณภาพชีวิตประชาชนดีขึ้น โดยโครงสร้างเศรษฐกิจไทยมีความเชื่อมโยงกับเศรษฐกิจและสังคมโลกมากขึ้น จึงทำให้มีความอ่อนไหวและผันผวนตามปัจจัยภายนอก ในขณะที่ความสามารถในการแข่งขันปรับตัวช้า เนื่องจากการยกระดับห่วงโซ่มูลค่าการผลิตเกษตรอุตสาหกรรม และบริการสู่การใช้องค์ความรู้วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรมยังดำเนินการได้น้อย ทำให้ฐานการผลิตเกษตร อุตสาหกรรม และบริการมีผลิตภาพการผลิตต่ำ ประกอบกับประเทศไทยยังประสบปัญหาคุณภาพในเกือบทุกด้าน ที่สำคัญได้แก่ คุณภาพคน คุณภาพการศึกษา คุณภาพบริการสาธารณะและบริการสาธารณสุข สังคมไทยยังมีความเหลื่อมล้ำสูง ก่อให้เกิดความแตกแยก แต่แผนพัฒนาเศรษฐกิจ

และสังคมแห่งชาติยังมีการเตรียมพร้อมด้านกำลังคนและการเสริมสร้างศักยภาพของประชากรในทุกช่วงวัย มุ่งเน้นการยกระดับคุณภาพทุนมนุษย์ของประเทศ โดยมีการพัฒนาคนให้เหมาะสมตามช่วงวัย เพื่อให้เติบโตอย่างมีคุณภาพ โดยการหล่อหลอมให้คนไทยมีค่านิยมตามบรรทัดฐานที่ดีทางสังคมเป็นคนดี มีสุขภาวะที่ดีมีคุณธรรมจริยธรรม มีระเบียบวินัย และมีจิตสำนึกที่ติดต่อสังคมส่วนรวม การพัฒนาทักษะที่สอดคล้องกับความต้องการในตลาดแรงงานและทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 ของคนในแต่ละช่วงวัยตามความเหมาะสม ซึ่งการเตรียมความพร้อมของกำลังคนด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่จะเปลี่ยนแปลงโลกในอนาคต ตลอดจนการยกระดับคุณภาพการศึกษาสู่ความเป็นเลิศ การสร้างเสริมให้คนมีสุขภาพดีที่เน้นการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมทางสุขภาพและการลดปัจจัยเสี่ยงด้านสภาพแวดล้อมที่ส่งผลต่อสุขภาพ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2559)

การจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกายจิตใจ มีความรู้ มีคุณธรรม ผู้สอน และผู้จัดการศึกษาต้องเปลี่ยนแปลงบทบาทจากการเป็นผู้ถ่ายทอดเนื้อหาความรู้กลายเป็นผู้ชี้แนะ ผู้ช่วยเหลือ ส่งเสริมสนับสนุนผู้เรียน ในการแสวงหาความรู้จากสื่อและแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนนำข้อมูลเหล่านั้นไปใช้สร้างองค์ความรู้ของตน ซึ่งการจัดการเรียนรู้มีกระบวนการและวิธีการที่หลากหลาย ดังนั้นการจัดการเรียนรู้จึงควรใช้รูปแบบที่หลากหลาย เน้นการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของผู้เรียน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) จึงนำไปสู่การจัดหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับดำรงชีวิตของมนุษย์ทั้งในฐานะปัจเจกบุคคล และการอยู่ร่วมกันในสังคม อีกทั้งยังมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพเกิดสมรรถนะที่สำคัญได้แก่ความสามารถในการสื่อสาร ความสามารถในการแก้ปัญหา ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีและความสามารถในการคิดซึ่งเป็นความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การคิดอย่างสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดเป็นระบบเพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้หรือสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม เพื่อให้นักเรียนสามารถปรับตัวกับสภาพแวดล้อมเป็นพลเมืองดี มีความรับผิดชอบ มีความรู้ ทักษะ คุณธรรม และค่านิยมที่เหมาะสม

การจัดการเรียนรู้แบบใช้โครงงานเป็นฐาน เป็นการจัดการเรียนรู้ที่มีผู้สอนเป็นผู้กระตุ้นเพื่อนำความสนใจที่เกิดจากตัวนักเรียนมาใช้ในการทำกิจกรรมค้นคว้าหาความรู้ด้วยตัวนักเรียนเอง นำไปสู่การเพิ่มความรู้ที่ได้จากการลงมือปฏิบัติ การฟังและการสังเกตจากผู้เชี่ยวชาญ โดยนักเรียนมีการเรียนรู้ผ่านกระบวนการทำงานเป็นกลุ่ม ที่จะนำมาสู่การสรุปความรู้ใหม่ มีการเขียนกระบวนการจัดทำโครงงานและได้ผลการจัดกิจกรรมเป็นผลงานแบบบูรณาการ (คุชฎี โยเหลา และคณะ, 2557) การจัดการเรียนรู้แบบใช้โครงงานเป็นฐานเป็นการจัดการเรียนรู้ อีกรูปแบบหนึ่งที่มีผู้ให้ความสนใจมากในปัจจุบันเนื่องจากการจัดการเรียนรู้แบบหนึ่งที่ส่งเสริมทักษะในศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียนได้หลายทักษะ ได้แก่ ทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ทักษะการแก้ปัญหา ทักษะการคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม ทักษะด้านความเข้าใจต่างวัฒนธรรม ทักษะด้านความร่วมมือ การทำงานเป็นทีมและภาวะผู้นำ ทักษะด้านการสื่อสารสารสนเทศ และการรู้เท่าทันสื่อ ทักษะด้าน คอมพิวเตอร์ และเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ทักษะอาชีพ และทักษะการเรียนรู้ตลอดจนความมีวินัย และคุณธรรมจริยธรรม และการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดโครงงานเป็นฐานสอดคล้องกับงานวิจัยของวรารักษ์ พิทุสูตร (2559) เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่เรียนโดยการจัดการเรียนรู้รูปแบบโครงงานสูงขึ้นและผู้เรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้อยู่ในระดับมากที่สุด

ดังนั้นเพื่อให้นักเรียนสามารถรู้จักวิธีการและหลักเกณฑ์ในการบริโภคสินค้าและบริการให้เหมาะสมกับความต้องการของนักเรียนและการตัดสินใจเลือกบริโภคสินค้าและบริการให้ถูกต้อง จากสภาพการณ์ดังกล่าวทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาเรื่อง การบริโภคสินค้าและบริการ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านโพธิ์สง่า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดให้กับนักเรียน

โดยใช้การพัฒนาผลการเรียนรู้ เรื่องการบริโภคสินค้าและบริการ โดยใช้การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดโครงงานเป็นฐาน ซึ่งจะทำให้ให้นักเรียนมีความรู้ มีทักษะต่าง ๆ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาผลการเรียนรู้ให้เกิดประสิทธิภาพและมีประโยชน์ในการจัดการเรียนรู้ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาและหาประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดโครงงานเป็นฐาน เรื่อง การบริโภคสินค้าและบริการ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ เรื่อง การบริโภคสินค้าและบริการ ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้โครงงานเป็นฐาน
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้โครงงานเป็นฐาน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายท่าโพธิ์ศรีโนนสะอาด ในเขตพื้นที่ ตำบลสมสะอาด ตำบลท่าโพธิ์ศรี ตำบลโนนสมบูรณ์ อำเภอเดชอุดม จังหวัดอุบลราชธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5

ตัวอย่าง

ผู้วิจัยได้สุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มแบบเป็นกลุ่ม (Cluster Random Sampling) เป็นตัวอย่างนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านโพธิ์สง่า จำนวน 27 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรต้น คือ การจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดโครงงานเป็นฐาน
2. ตัวแปรตาม คือ ผลการเรียนรู้ และความพึงพอใจ

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย

เนื้อหาที่นำมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ เรื่องการบริโภคสินค้าและบริการ โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดโครงงานเป็นฐาน ในบทเรียนจำนวน 1 บท ในหนังสือเรียน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

1. แผนการจัดการเรียนรู้เรื่อง การบริโภคสินค้าและบริการ โดยใช้การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดโครงงานเป็นฐาน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านโพธิ์สง่า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 รวมทั้งสิ้น จำนวน 6 แผน รวมทั้งสิ้น 15 ชั่วโมง ซึ่งผ่านการพิจารณาตรวจสอบความถูกต้องและเหมาะสมของเนื้อหาจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน โดยผ่านการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC
2. แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ เรื่อง การบริโภคสินค้าและบริการ กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม กลุ่มตัวอย่างนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านโพธิ์สง่า โดยใช้การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด

โครงการเป็นฐาน จำนวน 30 ข้อซึ่งเป็นแบบทดสอบที่มีค่าความเที่ยงตั้งแต่ 0.8 ขึ้นไป มีค่าความยากง่ายอยู่ระหว่าง 0.2 - 0.8 และมีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.2 ขึ้นไป โดยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนฉบับนี้มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.81

3. แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดการเรียนรู้ โดยใช้วิธีการจัดการเรียนรู้ตาม แนวคิดโครงการเป็นฐาน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านโพธิ์สง่า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 จำนวน 20 ข้อซึ่งผ่านการพิจารณาตรวจสอบความถูกต้อง เหมาะสม จากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน โดยผ่านการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลของการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการด้วยตนเองกับตัวอย่างซึ่งการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลในภาคเรียนที่ 2/2563 โดยแบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นตอนการทดลอง

1.1 ผู้วิจัยดำเนินการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่อง การบริโภคสินค้าและบริการ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยจัดกิจกรรมการเรียนรู้โครงการเป็นฐาน

1.2 ผู้วิจัยดำเนินการสร้างเครื่องมือในการวิจัย ได้แก่ แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ เรื่อง การบริโภคสินค้าและบริการ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้โครงการเป็นฐาน

1.3 ผู้วิจัยดำเนินการสร้างเครื่องมือในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามความพึงพอใจ เพื่อสอบถามความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โครงการเป็นฐาน

1.4 บูรมนิเทศนักเรียนเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้โครงการเป็นฐาน เพื่อสร้างความเข้าใจบทบาทหน้าที่ของผู้เรียนในการเรียน รวมทั้งสร้างความคุ้นเคยและสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้กับนักเรียน

1.5 ให้นักเรียนทำการทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) เรื่อง การบริโภคสินค้าและบริการ เพื่อวัดผลการเรียนรู้ จำนวน 30 ข้อ และเก็บรวบรวมพร้อมกับบันทึกผลคะแนนจากการทดสอบไว้

2. ขั้นตอนทดลอง

ผู้วิจัยดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง การบริโภคสินค้าและบริการ ตามขั้นตอนการจัดการเรียนรู้โครงการเป็นฐานตามแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 6 แผน ซึ่งในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้จะมีการมอบหมายงานโดยให้ผู้เรียนทำใบกิจกรรม และเก็บรวบรวมพร้อมกับบันทึกคะแนนไว้

3. ขั้นตอนหลังการทดลอง

3.1 ให้นักเรียนทำการทดสอบหลังเรียน (Post-test) เรื่อง การบริโภคสินค้าและบริการ เพื่อวัดผลการเรียนรู้ จำนวน 30 ข้อ โดยใช้แบบทดสอบชุดเดียวกันกับก่อนเรียน และเก็บรวบรวมพร้อมกับบันทึกผลคะแนนจากการทดสอบไว้

3.2 ให้นักเรียนทำแบบสอบถามความพึงพอใจ เพื่อสอบถามความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โครงการเป็นฐาน เรื่อง การบริโภคสินค้าและบริการ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 20 ข้อ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลหาประสิทธิภาพแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การบริโภคสินค้าและบริการ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดโครงการเป็นฐาน ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 ดังนี้

ตารางที่ 1 การหาประสิทธิภาพแผนการจัดการเรียนรู้เรื่อง การบริโภคสินค้าและบริการกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดโครงการเป็นฐาน

รายการ	n	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	ร้อยละ	ประสิทธิภาพ E_1/E_2	ผลการเปรียบเทียบเกณฑ์ 80/80
ประสิทธิภาพกระบวนการ	27	70	58.19	83.12	83.12/84.32	เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด
ประสิทธิภาพผลลัพธ์	27	30	25.30	84.32		

จากตารางที่ 1 พบว่า ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การบริโภคสินค้าและบริการ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดโครงการเป็นฐาน ประสิทธิภาพของกระบวนการ E_1 คิดเป็นร้อยละ 83.12 และประสิทธิภาพของผลลัพธ์ E_2 คิดเป็นร้อยละ 84.32

2. การเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ เรื่อง การบริโภคสินค้าและบริการ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ระหว่างก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดโครงการเป็นฐานดังนี้

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ระหว่างก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง การบริโภคสินค้าและบริการ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดโครงการเป็นฐาน

การทดสอบ	n	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S	t
ก่อนเรียน	27	30	16.70	1.23	41.21**
หลังเรียน	27	30	25.30	1.03	

**นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 2 พบว่า ผลการเปรียบเทียบคะแนนผลการเรียนรู้ เรื่อง การบริโภคสินค้าและบริการ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดโครงการเป็นฐานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐาน โดยคะแนนเฉลี่ยหลังเรียน เท่ากับ 25.30 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 1.03 สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียน ซึ่งมีค่าคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 16.70 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 1.23

3. การศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การบริโภคสินค้าและบริการ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดโครงการเป็นฐาน ดังนี้

ตารางที่ 3 การศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การบริโภคสินค้าและบริการ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดโครงงานเป็นฐาน

รายการประเมิน	ระดับความพึงพอใจ		
	$\bar{X}$	S	แปลผล
ด้านเนื้อหา			
1. เนื้อหาที่เรียนจัดลำดับ เข้าใจง่าย ไม่ยากจนเกินไป	4.63	.49	มากที่สุด
2. เนื้อหาที่เรียนมีความเหมาะสมกับเวลาเรียน	4.56	.51	มากที่สุด
3. เนื้อหาสาระสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้	4.52	.51	มากที่สุด
4. เนื้อหาทำให้นักเรียนเกิดกระบวนการคิดและได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง	4.74	.45	มากที่สุด
รวม	4.61	.03	มากที่สุด
ด้านกิจกรรมการเรียนรู้			
5. กิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมความสามารถในการทำงานอย่างเป็นขั้นตอน เป็นระบบ และแก้ปัญหาได้	4.59	.57	มากที่สุด
6. กิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมให้ผู้เรียนศึกษาค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง	4.63	.49	มากที่สุด
7. กิจกรรมการเรียนรู้เปิดโอกาสให้นักเรียนทำกิจกรรมได้อย่างอิสระ	4.85	.36	มากที่สุด
8. ส่งเสริมให้นักเรียนได้เรียนรู้ปัญหาที่เกิดจากสถานการณ์จริง	4.44	.64	มาก
9. เวลาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีความเหมาะสม	4.56	.51	มากที่สุด
10. กิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม	4.60	.50	มากที่สุด
รวม	4.61	.11	มากที่สุด
ด้านสื่อการเรียนรู้			
11. สื่อและแหล่งการเรียนรู้เพียงพอต่อการค้นคว้า	4.67	.48	มากที่สุด
12. ความเหมาะสมของสื่อกับเนื้อหาและกิจกรรม	4.52	.51	มากที่สุด
13. ความหลากหลายของสื่ออุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้	4.67	.48	มากที่สุด
รวม	4.62	.02	มากที่สุด
ด้านการประเมินผล			
14. มีการประเมินผลตามสภาพจริง	4.67	.48	มากที่สุด
15. มีเกณฑ์การประเมินผลการเรียนรู้ที่ชัดเจน	4.74	.45	มากที่สุด
16. มีการประเมินผลการเรียนรู้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์	4.56	.51	มากที่สุด
17. มีการประเมินผลการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง	4.44	.58	มาก

ตารางที่ 3 การศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การบริโภคสินค้าและบริการ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดโครงงานเป็นฐาน (ต่อ)

รายการประเมิน	ระดับความพึงพอใจ		
	$\bar{X}$	S	แปลผล
ด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนรู้			
18. นักเรียนมีขั้นตอนการทำงานอย่างเป็นระบบและมีแบบแผน	4.56	.51	มากที่สุด
19. นักเรียนสามารถนำกระบวนการเรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ ในชีวิตประจำวันได้	4.70	.47	มากที่สุด
20. นักเรียนมีความสามารถในการแก้ปัญหาอย่างเหมาะสม	4.78	.42	มากที่สุด
รวม	4.68	.05	มากที่สุด
รวมทั้ง 5 ด้าน	4.62	.04	มากที่สุด

จากตารางที่ 3 พบว่า ระดับความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การบริโภคสินค้าและบริการ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดโครงงานเป็นฐาน เฉลี่ยทั้ง 5 ด้านอยู่ในระดับมากที่สุด โดยค่าเฉลี่ยรวม เท่ากับ 4.62 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ .04 ระดับความพึงพอใจแยกเป็นรายด้านพบว่า ด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ยสูงสุด เท่ากับ 4.68 ด้านสื่อการเรียนรู้ เท่ากับ 4.62 ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ เท่ากับ 4.61 ด้านเนื้อหา เท่ากับ 4.61 และด้านการประเมินผล เท่ากับ 4.60 ตามลำดับ

สรุปผลการวิจัย

1. ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การบริโภคสินค้าและบริการ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 4 โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดโครงงานเป็นฐาน มีประสิทธิภาพ E1/E2 เท่ากับ 83.12/84.32 สรุปว่า แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การบริโภคสินค้าและบริการ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดโครงงานเป็นฐานมีประสิทธิภาพเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ ที่ตั้งไว้ 80/80

2. ผลการเปรียบเทียบคะแนนผลการเรียนรู้ เรื่อง การบริโภคสินค้าและบริการ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดโครงงานเป็นฐานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยคะแนนเฉลี่ยหลังเรียน เท่ากับ 25.30 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 1.03 สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียน ซึ่งมีค่าคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 16.70 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 1.23

3. ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การบริโภคสินค้าและบริการ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 4 โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดโครงงานเป็นฐาน เฉลี่ยทั้ง 5 ด้านอยู่ในระดับมากที่สุด โดยค่าเฉลี่ยรวม เท่ากับ 4.62 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ .04 ระดับความพึงพอใจแยกเป็นรายด้านพบว่า ด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ยสูงสุด เท่ากับ 4.68 ด้านสื่อการเรียนรู้ เท่ากับ 4.62 ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ เท่ากับ 4.61 ด้านเนื้อหา เท่ากับ 4.61 และด้านการประเมินผล เท่ากับ 4.60 ตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย

1. ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้เรื่อง การบริโภคสินค้าและบริการของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้โครงงานเป็นฐาน มีประสิทธิภาพ E1/E2 เท่ากับ 83.12/84.32 นักเรียนได้คะแนนการประเมินระหว่างเรียนทั้ง 6 แผน ผลการวิจัยพบว่า แผนการเรียนรู้คิดเป็นร้อยละ 83.12 เนื่องจาก เรื่อง การบริโภคสินค้าและบริการ และผู้เรียนได้คะแนนเฉลี่ยจากการทำแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ทางการเรียนหลังจากเรียนเรื่องการบริโภคสินค้าและบริการโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดโครงงานเป็นฐาน ร้อยละ 84.32 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 80/80 เนื่องจาก 1) กิจกรรมการเรียนรู้ที่ใช้ในการเรียนการสอน ผ่านการประเมินคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญ มีการทดลองใช้กิจกรรมการเรียนรู้ ตามแนวคิดโครงงานเป็นฐาน เพื่อปรับปรุงคุณภาพชุดการเรียนก่อนนำไปใช้จริง 2) แผนการจัดการเรียนรู้เป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยจัดทำขึ้นเอง อย่างเป็นระบบและเป็นขั้นในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อให้มีความเหมาะสมกับผู้เรียน บริบทของโรงเรียนและมีความสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และ 3) ผู้สอนได้มีการเพิ่มหรือสอดแทรกคุณลักษณะที่พึงประสงค์สมรรถนะสำคัญของผู้เรียนเพิ่มในเนื้อหาเพื่อให้เกิดความน่าสนใจ ทำให้ผู้เรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ได้ และส่งผลให้ผลการทดสอบวัดผลการเรียนรู้ทางการเรียนหลังเรียน เรื่องการบริโภคสินค้าและบริการ สูงขึ้นจากการทดสอบวัดผลการเรียนรู้ก่อนเรียน สอดคล้องกับแนวคิดของชาลซีย์ ยมดิษฐ์ (2548) ที่ได้กล่าวว่า แผนการสอนเป็นแผนที่กำหนดไว้เป็นขั้นตอนล่วงหน้าก่อนสอนจริง ขั้นตอนดังกล่าวระบุถึงวัตถุประสงค์เนื้อหาวิธีการและกิจกรรมการเรียนการสอนสื่อหรือเครื่องมือที่ใช้และวิธีการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนอย่างชัดเจน สอดคล้องกับแนวคิดของกาญจนา วัฒนา (2547) ที่ได้กล่าวว่า แผนการจัดการเรียนรู้เป็นสื่อที่ครูสร้างขึ้นเพื่อให้ความเหมาะสมและความหลากหลายตามความแตกต่างระหว่างบุคคลของนักเรียนครูต้องมีความรู้ความสามารถในการประเมินผลการเรียนรู้และนำผลการประเมินมาใช้ในการพัฒนาผู้เรียนแผนการสอนหรือแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ถือว่าเป็นหัวใจสำคัญประการหนึ่งของความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ และสอดคล้องกับงานวิจัยของสุนทร เกษมกุลทรัพย์ (2554) เรื่องการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือสาระเศรษฐศาสตร์ เรื่องการคุ้มครองสิทธิผู้บริโภคเพื่อส่งเสริมวิถีประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผลการวิจัยพบว่า แผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือสาระเศรษฐศาสตร์เรื่องการคุ้มครองสิทธิผู้บริโภค เพื่อส่งเสริมวิถีประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดโนนทัยพายัพ จังหวัด เชียงใหม่ โดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ (Jigsaw) ที่สร้างขึ้นจำนวน 5 แผน คือ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่องสิทธิและหน้าที่ผู้บริโภค แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่องกฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เรื่องการรักษาสิทธิผู้บริโภค แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 เรื่องการปกป้องสิทธิผู้บริโภค แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 เรื่องรู้ทันการขายตรงและตลาดแบบตรง แต่ละแผนการจัดการเรียนรู้สามารถนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมได้เนื่องจากผลการประเมินระบุว่าทุกแผนการจัดการเรียนรู้ มีความเหมาะสมมากทุก ๆ ด้าน ทั้งนี้เนื่องจากผู้ศึกษาได้เล็งเห็นความสำคัญและความจำเป็นในการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติการสอน จึงได้ดำเนินการสร้างตามหลักการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ โดยศึกษาทฤษฎีและหลักการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้จากหนังสือ ตำรา เอกสาร งานวิจัยต่าง ๆ โดยทุกแผนการจัดการเรียนรู้มีความเหมาะสมมาก ($\mu = 2.89-2.91$) ทั้งด้านการกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ตัวชี้วัดจุดประสงค์การเรียนรู้สาระสำคัญสาระการเรียนรู้กระบวนการเรียนรู้การสอดแทรกคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เพื่อส่งเสริมวิถีประชาธิปไตย สื่อและแหล่งเรียนรู้วิธีการวัดและประเมินผล และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของอรรถพล สุนทรพงศ์ (2563) เรื่องการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์ เรื่องอารยธรรมของโลกยุคโบราณ ตามแนวคิดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 พบว่า กิจกรรมการเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์เรื่องอารยธรรมของโลกยุคโบราณตามแนวคิดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐานที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพเท่ากับ 87.78 / 88.23 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ที่ 80/80

2. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดโครงงานเป็นฐาน มีผล การเรียนรู้หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน เนื่องมาจาก 1) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดโครงงานเป็นฐาน เป็นการจัดกิจกรรมที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติจริง ทำจริงไม่เพียงแต่เรียนรู้ทางทฤษฎีเท่านั้น ยังทำให้ผู้เรียน เกิดความกระตือรือร้น กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความอยากรู้ในการทำกิจกรรม 2) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิด โครงงานเป็นฐาน เป็นการจัดกิจกรรมที่ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีทักษะในกระบวนการทำงานจริง ๆ เริ่มตั้งแต่ ผู้เรียนร่วมกันวางแผนการหาข้อมูลอุปกรณ์ต่าง ๆ การแบ่งงานและร่วมมือกันทำงาน การประสานงาน จนกระทั่ง การประเมินผลงาน 3) มีแหล่งการศึกษาค้นคว้าที่หลากหลาย ทั้งห้องสมุด อินเทอร์เน็ต และชุมชนในหมู่บ้าน และร้านค้าสวัสดิการ และ 4) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดปัญหาเป็นฐาน ทำให้ผู้เรียนได้ศึกษา ค้นคว้า หาความรู้ด้วยตนเอง และเป็นการจัดการเรียนรู้ที่จัดประสบการณ์ให้กับผู้เรียนที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ได้ สอดคล้องกับแนวคิดของรูทซ์ โพธิ์รังสิยากร (2561) ได้กล่าวว่าการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน เป็นการจัดการ เรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้เรียนมีประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยการปฏิบัติจริงเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้า และลงมือปฏิบัติด้วยตนเองตามความถนัด ความสามารถ และความสนใจ โดยมีการศึกษาอย่างเป็นระบบ และมีขั้นตอนตั้งแต่เลือกหัวข้อที่จะศึกษา รวบรวมข้อมูล กำหนดขั้นตอนการดำเนินงานและการนำเสนอผลงาน โดยมีครูผู้สอนคอยกระตุ้น แนะนำ และให้คำปรึกษาอย่างใกล้ชิด สอดคล้องกับแนวคิดของฐิติรัตน์ เพ็ชรอินทร์ (2560) ที่ได้กล่าวว่า ผลการเรียนรู้ทางการเรียนหมายถึงระดับที่แสดงถึงความสำเร็จของความรู้ ความสามารถ และทักษะ หรือกระบวนการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมทางการเรียนรู้ของแต่ละบุคคล ซึ่งเป็นผลมาจากการจัดกระบวนการเรียน การสอนโดยอาศัยเครื่องมือในการวัดผลหลังจากการเรียนรู้หรือการฝึกอบรมเหล่านั้นแล้ว ซึ่งอาจพิจารณาได้จาก ผลคะแนนลักษณะของการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมหรือเกิดความชำนาญเชิงทักษะผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จึงเป็น ดัชนีชี้วัดที่สำคัญอย่างหนึ่งที่จะชี้ให้เห็นถึงประสิทธิภาพและคุณภาพของการจัดการศึกษา และสอดคล้องกับแนวคิด ของ Carl (2010) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความสำคัญของการเรียนการสอนแบบโครงงานในยุคศตวรรษที่ 21 ได้ความว่า จากแนวคิดของจอห์น ดิวอี้ John Dewey) ที่คิดว่าห้องเรียนเป็นห้องแล็บทางสังคมซึ่งนโยบายทางการศึกษา ของสหรัฐอเมริกาที่มีอิทธิพลในช่วงศตวรรษที่ผ่านมาได้มีการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดี โดยส่วนใหญ่มีผลมาจากโรงเรียน มัธยมในการเรียนรู้แบบโครงงานซึ่งมาจากประสบการณ์ของดิวอี้ก็คือนักเรียนจะกำกับการเรียนรู้เอง และมีความสัมพันธ์ ภายใต้วงครุและนักเรียน ต่อมาจึงมีการท้าทายให้มีการปฏิวัติทางเทคโนโลยีในปัจจุบันให้มีการเน้นการศึกษา ต่อนักเรียนอย่างเข้มข้น โดยใช้สิ่งที่พวกเขาเรียนรู้จากการสำรวจการพูดคุยการตีความและการสร้างสรรค์จนเป็นนวัตกรรม ที่เกิดความยุ่งยากซึ่งอาจหมายถึงรูปแบบการเรียนการสอนแบบดั้งเดิม การเรียนรู้แบบโครงงานเป็นการเรียน ที่ท้าทายความสามารถของนักเรียน โดยยอมรับบทบาทของพวกเขาว่าเป็นผู้ร่วมทำงานและ ร่วมกันผลิตความรู้ อีกทั้งมีผลดีที่นักเรียนเห็นคุณค่าและได้รับประสบการณ์ของการเรียนรู้ผ่านการเรียนรู้แบบโครงงานรวมถึงได้รับรางวัล และคำชมจากการตอบสนองของกลุ่มของตนเอง และสอดคล้องกับงานวิจัยของนิรมล หมั่นเรียน (2555) ที่ได้ศึกษา เกี่ยวกับผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยโครงงาน เรื่องปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 พบว่า ค่าดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้โครงงานที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม มีค่าเท่ากับ 0.7351 แสดงว่านักเรียนมีความก้าวหน้าในการเรียนเพิ่มขึ้นเท่ากับ 0.7351 หรือคิดเป็นร้อยละ 73.61 และสอดคล้องกับงานวิจัยของวรารณ พิฬสุต (2559) ได้ศึกษาเกี่ยวกับผลการจัดการเรียนรู้ เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบโครงงานชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 พบว่า การจัดการเรียนรู้แบบโครงงานมีข้อดี คือเปิดโอกาส ให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง มีกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายผู้เรียนแต่ละคนได้ใช้ความรู้และทักษะกระบวนการ ที่มีอยู่ของตนเองตามความถนัดมีอิสระทางการคิดตัดสินใจลงมือทำฝึกการปฏิสัมพันธ์การทำงานร่วมกับผู้อื่น ส่งเสริม ความคิดสร้างสรรค์ ฝึกทักษะการแก้ปัญหา ฝึกการทำงานอย่างมีแบบแผนขั้นตอนเกิดเป็นการเรียนรู้จากประสบการณ์ ผู้เรียน สามารถนำองค์ความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงได้อย่างเหมาะสม ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านทับโพธิ์วิทยา อำเภอรันบุรี จังหวัดสุรินทร์ ที่เรียนโดยการจัดการเรียนรู้รูปแบบ

โครงการเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สูงขึ้นกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

3. ระดับความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียน เรื่องการบริโภคสินค้าและบริการ โดยใช้ กิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดโครงการเป็นฐาน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจโดยรวม และเป็นรายด้าน 5 ด้านคือ ด้านเนื้อหา ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านสื่อการเรียนรู้ ด้านการประเมินผล และด้านประโยชน์ที่ได้รับ จากการเรียนรู้ เท่ากับ 4.62 แสดงว่านักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด เนื่องมาจากนักเรียนมีอิสระ ในการเรียน นักเรียนได้ลงปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง นักเรียนเกิดความสนุกสนาน นักเรียนได้แสดงความคิดเห็น อย่างอิสระและได้สร้างสรรค์ผลงานด้วยตนเอง ทำให้นักเรียนได้เรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โครงการเป็นฐาน นักเรียนสามารถเลือกเรียนเรื่องที่ตนถนัดและสนใจ และเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วม ในการทำกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการเรียนรู้ทุกขั้นตอน ได้ลงมือคิดลงมือปฏิบัติและแก้ปัญหาด้วยตนเอง มีอิสระในการเรียนก่อให้เกิดความภูมิใจในตนเอง จึงส่งผลให้นักเรียนมีความพึงพอใจในการเรียน ซึ่งสอดคล้อง กับแนวคิดของศุภสิริ โสมเกต (2544) ที่ว่าความพึงพอใจหมายถึง ความรู้สึกนึกคิดหรือเจตคติของบุคคล ที่มีต่อการทำงานหรือปฏิบัติกิจกรรมในเชิงบวกดังนั้นความพอใจในการเรียนรู้จึงหมายถึงความรู้สึกพอใจชอบใจ ในกิจกรรมการเรียนการสอนและต้องดำเนินกิจกรรมนั้น ๆ ให้บรรลุผลสำเร็จ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ วราภรณ์ พิพสุตร (2559) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับผลการจัดการเรียนรู้ เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้การจัดการเรียนรู้ แบบโครงการชั้นประถมศึกษา ปีที่ 4 พบว่า ผู้เรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมโดยวิธีการจัดการเรียนรู้แบบโครงการที่ระดับมากที่สุดทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ 1. ด้านสาระการเรียนรู้ 2. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 3. ด้านสื่อการเรียนการสอน และ 4. ด้านการวัด และประเมินผล และสอดคล้องกับงานวิจัยของอรธพล สุนทรพงศ์ (2563) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนา กิจกรรมการเรียนรู้ วิชาประวัติศาสตร์ เรื่อง อารยธรรมของลोकยุคโบราณ ตามแนวคิดการเรียนรู้แบบโครงการเป็นฐาน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 พบว่าความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ วิชาประวัติศาสตร์ เรื่องอารยธรรมของลोकยุคโบราณตามแนวคิดการเรียนรู้แบบโครงการเป็นฐานอยู่ในระดับมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. จากผลการวิจัย พบว่าผลการเรียนรู้ทางการเรียน เรื่อง การบริโภคสินค้าและบริการ กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดโครงการเป็นฐาน สูงขึ้นกว่าก่อนเรียน ดังนั้นครูผู้สอนรายวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สามารถนำแนวคิดโครงการเป็นฐาน ไปเป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนา ผลการเรียนรู้ให้กับนักเรียนให้กว้างขวางมากขึ้น
2. จากผลการวิจัย พบว่าผู้เรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดโครงการเป็นฐาน ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด สามารถพัฒนาผลการเรียนรู้ของผู้เรียนให้สูงขึ้นได้ ดังนั้น สถานศึกษาควรสนับสนุน ให้ผู้สอนในรายวิชาต่าง ๆ นำวิธีการสอนตามแนวคิดโครงการเป็นฐานไปใช้พัฒนาผลการเรียนรู้ของผู้เรียนสาระอื่น ๆ และกลุ่มสาระการเรียนรู้ให้กว้างขวางมากขึ้น

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยเพื่อส่งเสริมการพัฒนาผลการเรียนรู้ทางการเรียน โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดโครงการเป็นฐานกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ ทั้ง 8 กลุ่มสาระ
2. ควรมีการวิจัยเพื่อเปรียบเทียบผลการจัดการเรียนรู้ โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดโครงการเป็นฐาน กับเทคนิคอื่น เช่น เทคนิคปัญหาเป็นฐาน เทคนิคการสอนแบบร่วมมือกันเรียนรู้รูปแบบ STAD

เอกสารอ้างอิง

- กาญจนา วัฒนา. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา. กรุงเทพฯ: สถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา, 2547.
- คณะกรรมการการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สำนักงาน. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่สิบสอง พ.ศ. 2560-2564. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2559.
- ชาญชัย ยมดิษฐ์. เทคนิคและวิธีการสอนร่วมสมัย. กรุงเทพฯ: หลักพิมพ์, 2548.
- จิตรัตน์ เพ็ชรอินทร์. กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามแนวคิดการมองโลกทางวิชาการเชิงบวกในการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2560.
- ดุขี โยเหลา และคณะ. การศึกษาการจัดการเรียนรู้แบบ PBL ที่ได้จากโครงการสร้างชุดความรู้เพื่อสร้างเสริมทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ของเด็กและเยาวชน : จากประสบการณ์ความสำเร็จของโรงเรียนไทย. กรุงเทพฯ: ทิพย์วิสุทธิ, 2557.
- นิรมล หมั่นเรียน. ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยโครงงาน เรื่อง ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. การค้นคว้าอิสระการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2555.
- รัฐพงศ์ โพธิ์รังสิยากร. ผลการจัดการเรียนรู้สังคมศึกษา โดยใช้โครงงานเป็นฐานร่วมกับสติศึกษาที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์ และผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2561.
- วราภรณ์ พิษุตร. ผลการจัดการเรียนรู้ เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านทับโพธิ์วิทยา อำเภอรัตนบุรี จังหวัดสุรินทร์. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ 2559.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: ครูสภา ลาตพ้าว, 2551.
- ศุภศิริ โสมาเกต. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการเรียนและความพึงพอใจในการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ระหว่างการเรียนรู้โดยโครงงานกับการเรียนรู้ตามคู่มือครู. รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระ การศึกษามหาบัณฑิตมหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2544.
- สุนันท์ เกษมกุลทรัพย์. การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ สาระเศรษฐศาสตร์ เรื่อง การคุ้มครองสิทธิผู้บริโภคเพื่อส่งเสริมวิถีประชาธิปไตย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัฒโนทัพบายับ จังหวัดเชียงใหม่. การค้นคว้าอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2554.
- อรรถพล สุนทรพงศ์. การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ วิชาประวัติศาสตร์ เรื่อง อารยธรรมของโลก ยุคโบราณตามแนวคิดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, 2563.
- Carl A, M. "Project-Based Learning: A critical Pedagogy for the Twenty-First Century," Policy futures in Education. 9, 6 (2010): 759-768.